

Nr 201.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till förordning om ändring i förordningen den 6 november 1908 (nr 129) angående en särskild stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper; given Stockholms slott den 8 mars 1946.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att anraga härvid fogat förslag till förordning om ändring i förordningen den 6 november 1908 (nr 129) angående en särskild stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper.

GUSTAF.

Ernst Wigforss.

Förslag

till

förordning om ändring i förordningen den 6 november 1908 (nr 129) angående en särskild stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper.

Härigenom förordnas, att 5 §, 7 § 3. samt 10 och 18 §§ förordningen den 6 november 1908 angående en särskild stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

Nuvarande lydelse:

5 §.

Då fondhandlare utfärdar avräkningsnota, skall notan tagas ur en för ändamålet inrättad bok, vari blanketterna äro inhäftade och försedda med nummer i fortlöpande följd. Varje blankett skall bestå av talong och avräkningsnota, den senare delad i två lika lydande hälfter. Talong samt avräkningsnotans båda hälfter skola genom perforering vara från varandra skilda samt försedda med samma nummer. Kungl. Maj:t fastställer formulär till blanketter.

Fondhandlare, som — — — utfärdade notan.

7 §.

3. Förmedlare, som driver sådan rörelse med värdepapper, att han på grund därav är pliktig föra handels-

Föreslagen lydelse:

5 §.

Då avräkningsnota utfärdas av fondhandlare, skall för ändamålet användas särskild blankett, som anskaffats från generalpoststyrelsen. Vid utfärdandet skall så förfaras, att vad som skrives å det ena exemplaret av notan samtidigt kopieras å det andra exemplaret.

Fondhandlare, som — — — utfärdade notan.

Formulär till blankett, som i första stycket sägs, ävensom formulär till blankett, som enligt vad i 18 § stadgas tillhandahålles allmänheten genom generalpoststyrelsens försorg, fastställas av bank- och fondinspektionen.

7 §.

3. Förmedlare, som driver sådan rörelse med värdepapper, att han på grund därav är pliktig föra handels-

¹ Senaste lydelse, se beträffande 5 och 10 §§ 1921:396 samt beträffande 18 § 1928:202.

Nuvarande lydelse:

böcker, åligger att å vederbörande blanketts talong göra anteckning om beloppet av den stämpel, som blivit åsatt avräkningsnota, vars båda exemplar avsänts till kontrahenterna.

10 §.

Inom tre månader efter utgången av varje kalenderkvartal skall fondhandlare till bank- och fondinspektionen insända de blankettböcker med tillhörande exemplar av upprättade avräkningsnotor, vilka han använt under det kvartal, varom fråga är.

18 §.

Generalpoststyrelsen skall — — — till avräkningsnotor.

Ett exemplar — — — varje postkontor.

Föreslagen lydelse:

böcker, åligger att i de fall, då båda exemplaren av avräkningsnotan översändas till kontrahenterna, å en särskild kopia av notan göra anteckning om beloppet av den stämpel, som åsatts notan.

10 §.

Inom tre månader efter utgången av varje kalenderkvartal skall fondhandlare i den ordning bank- och fondinspektionen föreskriver till inspektionen insända det ena exemplaret av de avräkningsnotor, som upprättats under kvartalet, eller, i fall som i 7 § 3. avses, kopia av de under samma kvartal upprättade notorna.

18 §.

Generalpoststyrelsen skall — — — till avräkningsnotor.

Blanketter, som enligt 5 § utlämnas till fondhandlare, skola vara försedda med för varje fondhandlare löpande numrering. Om utlämnandet skall generalpoststyrelsen genast underrätta bank- och fondinspektionen. Vederbörande fondhandlare har att för ifrågavarande blanketter erlægga betalning med belopp, som enligt generalpoststyrelsens beräkning motsvarar postverkets självkostnadspris.

Ett exemplar — — — varje postkontor.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1947.

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 8 mars
1946.*

N ä r v a r a n d e:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, QUENSEL, GJÖRES, ERLANDER, DANIELSON, VOUGT, MYRDAL, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Wigforss, anmäler fråga om *vissa ändringar i förordningen den 6 november 1908 (nr 129) angående en särskild stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper* samt anför därvid följande.

Enligt 1908 års fondstämpelförordning skall vid överlåtelse av fondpapper genom köp eller byte erläggas en särskild stämpelavgift. För kontroll av denna avgift skall vid överlåtelsen upprättas avräkningsnota i två likalydande exemplar.

I fråga om avräkningsnota, som utfärdas av fondhandlare, äro särskilda bestämmelser upptagna i 5 § i förordningen. I nämnda paragraf stadgas, att sådan nota skall tagas ur en för ändamålet inrättad bok, vari blanketterna äro inhäftade och försedda med nummer i fortlöpande följd. Varje blankett skall bestå av talong och avräkningsnota, den senare delad i två lika lydande hälfter. Talong samt avräkningsnotans båda hälfter skola genom perforering vara från varandra skilda samt försedda med samma nummer. Kungl. Maj:t fastställer formulär till blanketter.

I en den 9 januari 1946 dagtecknad, till Kungl. Maj:t ställd skrivelse har *bank- och fondinspektionen* hemställt om vissa ändringar av bestämmelserna rörande avräkningsnotor.

I skrivelsen har bank- och fondinspektionen till en början omnämnt att svenska fondhandlareföreningen — under åberopande av en i ärendet upprättad promemoria — hos inspektionen hemställt, att då de i fondstämpelförordningen upptagna bestämmelserna rörande avräkningsnotor förhindrade utnyttjandet av maskiner vid notornas utskrivande, åtgärder måtte vidtagas i syfte att möjliggöra en rationalisering av sagda bestyr.

I den av fondhandlareföreningen upprättade *promemorian* har framhållits, att genom maskinutskrift skulle vinnas — förutom att notan bleve tydligare och finge ett prydligare utseende — jämväl att vederbörande fondhandlare kunde, samtidigt som notan utskreves, genom inläggande av dupliceringsblad erhålla en eller flera kopior, avisbrev till kunden om uppdragets

utförande samt erforderliga interna bokförings- och leveransbesked. Detta innebure i sin tur en avsevärd kostnadsbesparing.

Rörande det lämpliga förfarandet vid avräkningsnotornas utskrivande har i promemorian anförts i huvudsak följande.

För att kunna utskrivas på maskin borde notorna icke, såsom nu föreskrevet, vara från början sammanbundna i böcker utan förenade med ett antal kopior till satser, vilka antingen vore helt skilda från varandra eller förenade till ett ändlöst band. De exemplar av notorna, som vore avsedda att överlämnas till bank- och fondinspektionen, borde efter utskriften avskiljas och i lämpligt antal sammanbindas till böcker, i vilka såsom hittills svarsnotorna inklistrades. Notorna borde förses med för varje fondhandlare löpande numrering. För underlättande av maskinskrift borde notorna vara uppställda så, att avräkningsposterna kunde utskrivas i horisontalled. Vidare borde i kontrollsyfte föreskrivas, att blanketter till avräkningsnotor skulle levereras från av bank- och fondinspektionen godkända tryckerier. Dessa skulle vara skyldiga att till inspektionen uppgiva de nummerserier, som utlämnades till respektive fondhandlare.

Med den av föreningen föreslagna utformningen av notorna kunde vid utskriften användas såväl vanliga skrivmaskiner som maskiner av specialkonstruktioner. Med hjälp av sådana specialmaskiner med inbyggda räkneverk kunde avsevärda förenklingar erhållas i såväl utskrifter av notorna som bokföringsarbetet.

Slutligen har i promemorian framhållits, att då för vissa fondhandlare utskrift för hand fortfarande kunde vara att föredraga, enligt föreningens mening skyldighet att övergå till det nya systemet icke borde föreskrivas.

För egen del har *bank- och fondinspektionen* i sin nyssnämnda skrivelse anført, att bestämmelsen att avräkningsnota, som utfärdades av fondhandlare, skulle tagas ur en för ändamålet inrättad bok förhindrade ett rationellt utnyttjande av maskiner vid utskriften. Å andra sidan vore den kontroll, som genom bestämmelsen vunnes, praktiskt taget utan värde. Det vore nämligen att märka, att ifrågavarande böcker med blanketter till avräkningsnotor anskaffades av fondhandlarna själva, och i fråga om antalet använda blanketter finge inspektionen helt lita på vederbörandes egna uppgifter. Under sådana förhållanden funnes enligt inspektionens mening icke tillräcklig anledning att längre upprätthålla kravet på att blanketterna skulle vara sammanhäftade i böcker utan man borde kunna tillåta även det av fondhandlareföreningen förordade smidigare förfarandet, som möjliggjorde användandet av tidsenliga metoder för kontorsarbetet. En viss förbättring av tillsynen kunde emellertid vinnas om blanketterna till avräkningsnotorna tillhandahölls centralt genom statlig myndighet. Då det jämlikt 18 § fondstämpelförordningen ålåg generalpoststyrelsen att tillhandahålla sådana blanketter till avräkningsnotor, som användes av allmänheten, syntes lämpligt att även tillhandahållandet av blanketter avsedda för fondhandlare uppdroges åt generalpoststyrelsen. I kontrollsyfte borde blanketterna vid utlämnandet vara försedda med för varje fondhandlare löpande numrering och det borde åligga generalpoststyrelsen att om utlämnandet genast underrätta inspektionen. Självfallet borde betalning för avräkningsnotorna erläggas med

belopp, som svarade mot statsverkets självkostnadspris. — Avräkningsnotorna borde, i de fall maskinskrift skulle användas, vara så uppställda, att avräkningsposterna kunde utskrivas i horisontalld. I de fall åter, då notorna skulle utskrivas för hand, borde posterna till underlättande av sammanräkningen uppställas under varandra. Härav följde att åtminstone två olika typer av blanketter borde finnas. Det syntes emellertid icke uteslutet, att användningen av speciella bokföringsmaskiner kunde påkalla ytterligare en differentiering av blankettformuläret. Inspektionen ville därför och med hänsyn till frågans förhållandevis ringa betydelse ifrågasätta, huruvida i fortsättningen fastställandet av formuläret borde ankomma på Kungl. Maj:t eller om icke fastmera uppgiften kunde anförtros åt inspektionen. — Genomförandet av den föreslagna anordningen förutsatte ändring av 5 §, 7 § 3. samt 10 och 18 §§ fondstämpelförordningen. Sålunda borde, enligt ett av inspektionen upprättat författningsförslag, de nuvarande bestämmelserna i 5 § första stycket utgå. I stället borde i nämnda paragraf föreskrivas, att avräkningsnota, som utfärdades av fondhandlare, skulle tecknas å särskild blankett, vartill formulär fastställdes av bank- och fondinspektionen, samt att vid utfärdandet av sådan avräkningsnota skulle så förfaras, att vad som skreves å det ena exemplaret av notan kopierades å det andra exemplaret. I 7 § 3. stadgades för närvarande, att förmedlare i vissa fall ålåge att å vederbörande blanketts talong göra anteckning om beloppet av den stämpel, som åsatts avräkningsnotan. De av fondhandlarna använda blanketterna hade emellertid redan länge saknat talong och ifrågavarande anteckning hade gjorts å en kopia av avräkningsnotan. Detta förfarande kunde tillämpas även i fortsättningen, vilket lämpligen borde komma till uttryck i författningstexten. I 10 § torde erfordras endast en redaktionell ändring. I 18 § slutligen borde upptagas bestämmelserna om avräkningsnotornas tillhandahållande och redovisning. Författningen borde träda i kraft vid ett kvartalsskifte förslagsvis den 1 april 1946.

Över bank- och fondinspektionens framställning ha, efter remiss, utlåtanden avgivits av statskontoret, generalpoststyrelsen och svenska fondhandlareföreningen.

Statskontoret har i sitt utlåtande förklarat, att ämbetsverket icke hade något att erinra mot bank- och fondinspektionens förslag.

Generalpoststyrelsen har anfört följande.

För närvarande tillhandahåller generalpoststyrelsen å postanstalterna blanketter till avräkningsnotor enligt det av Kungl. Maj:t fastställda formulär, som finnes fogat vid fondstämpelförordningen. Dessa avräkningsnotor, som tillhandahållas i lösa blad och icke äro numererade, komma till användning vid köp och byte av fondpapper mellan enskilda personer. Avräkningsnota, som utfärdas av fondhandlare, skall enligt 5 § fondstämpelförordningen tagas ur en för ändamålet inrättad bok, vari blanketterna äro inhäftade och försedda med nummer i löpande följd. Dessa böcker med blanketter till avräkningsnotor anskaffas av fondhandlarna själva.

Enligt vad generalpoststyrelsen under hand inhämtat finnas för närvarande 39 fondhandlare, varav 19 banker med 52 olika avdelningskontor. De särskilda för maskinskrift anordnade avräkningsnotorna erfordras för närvarande för tre eller fyra banker med underlydande avdelningskontor. Antalet avräkningsnotor, som från fondhandlare insändas till bank- och fondinspektionen, uppgår till mellan 700 000 och 1 000 000 st. årligen. Förbrukningen av de avräkningsnotor, som tillhandahållas på postanstalterna, uppgår till endast något över 1 000 st. för år. Blanketter till avräkningsnotor av den typ, som är anordnad för maskinskrift och maskinbokföring måste med hänsyn till det växlande behovet av antal kopior och av olika text på dessa tryckas såsom en särskild upplaga för varje fondhandlare. De för fondhandlare avsedda avräkningsnotorna av hittillsvarande typ, anordnade för handskrift, kunna däremot framställas i en gemensam grundupplaga, varefter tilltryck av firmanamn och annan särskiljande text samt numrering kan ske särskilt för varje fondhandlare i mån av rekvisition.

Generalpoststyrelsen har vidare anført. att styrelsen under vissa förutsättningar vore beredd att i enlighet med bank- och fondinspektionens förslag åtaga sig bestyret med anskaffning och tillhandahållande av avräkningsnotor till fondhandlare. Med hänsyn till det omfattande och tidskrävande arbetet med tryckningen av de olika upplagorna avräkningsnotor samt svårigheten för närvarande att inom rimlig leveranstid erhålla papper från pappersbruken borde de av bank- och fondinspektionen föreslagna ändringarna i fondstämpelförordningen icke träda i kraft förrän tidigast den 1 juli 1946. Vidare borde av liknande skäl beställning från fondhandlare å blanketter till avräkningsnotor, särskilt av den för maskinskrivning och maskinbokföring anordnade typen, avlåtas i mycket god tid. Föreskrift härom komme, därest bank- och fondinspektionens förslag genomfördes, att av generalpoststyrelsen meddelas i en cirkulärskrivelse till samtliga fondhandlare. Slutligen borde övergångsvis föreskrivas, att fondhandlarna skulle förbruka inneliggande lager av hittills använda blanketter till avräkningsnotor, innan de från generalpoststyrelsen tillhandahållna blanketterna toges i bruk. Härigenom vunnes, att de olika fondhandlarnas rekvisitioner av erforderliga upplagor blanketter till avräkningsnotor inkomme successivt till generalpoststyrelsen. I motsatt fall, d. v. s. om alla fondhandlare efter författningsändringarnas utfärdande på en gång rekvirerade erforderliga blanketter till avräkningsnotor hos generalpoststyrelsen, skulle det icke bliva möjligt för generalpoststyrelsen att fullgöra alla leveranser före de nya bestämmelsernas ikraftträdande.

Slutligen har generalpoststyrelsen, såvitt angår bank- och fondinspektionens förslag till ändrad lydelse av 5 § fondstämpelförordningen, anført att enligt nyssnämnda paragraf skulle Kungl. Maj:t fastställa formulär till blanketter till avräkningsnota. Av inspektionens förslag till ändrad lydelse av nämnda paragraf syntes icke framgå, att inspektionen skulle fastställa formulär till annan avräkningsnota än sådan, som utfärdades av fondhandlarna. Då det torde vara avsett, att inspektionen skulle fastställa formulär även till sådana avräkningsnotor, som tillhandahölles å postanstalterna, syntes motsvarande ändring böra vidtagas i den föreslagna författningsstext-

ten. Då anordningen med tillhandahållandet av blanketterna till avräkningsnotor centralt genom statlig myndighet enligt inspektionens förslag tillkommit i kontrollsyfte, syntes en uttrycklig föreskrift böra meddelas om skyldighet för fondhandlare att, sedan inneliggande förråd av blanketter till avräkningsnotor förbrukats, anskaffa dylika blanketter från generalpoststyrelsen.

Svenska fondhandlareföreningen har anfört, att föreningen förordade bank- och fondinspektionens förslag. Då emellertid de flesta fondkommissionärer hade ett betydande lager fondnotor av nu gällande typ inneliggande, vore det ett starkt önskemål — dikterat av ekonomiska skäl — att sådana fondnotor finge användas under en övergångstid av förslagsvis två år.

*Departements-
chefen.*

Enligt fondstämpelförordningen skall vid överlåtelse av fondpapper genom köp eller byte upprättas avräkningsnota i två likalydande exemplar. Därest avräkningsnota utfärdas av fondhandlare, skall notan — enligt 5 § första stycket — tagas ur en för ändamålet inrättad bok, vari blanketterna äro inhäftade och försedda med nummer i fortlöpande följd.

Av den lämnade redogörelsen framgår, att skyldigheten för fondhandlare att utfärda avräkningsnota med begagnande av inbundna blanketter — vilken föreskrift ur kontrollsynpunkt synes vara utan större praktisk betydelse — hindrar ett rationellt utnyttjande av maskiner vid notornas utskrivande.

Med hänsyn härtill anser jag mig böra tillstyrka, att nyssnämnda föreskrift utgår ur fondstämpelförordningen. I samband härmed bör i 5 § upptagas en bestämmelse om att det skall ankomma på bank- och fondinspektionen — i stället för på Kungl. Maj:t — att fastställa formulär till blanketter till avräkningsnota. Denna skyldighet torde böra avse såväl blanketter till avräkningsnotor, vilka utfärdas av fondhandlare, som blanketter, vilka enligt vad i 18 § stadgas skola tillhandahållas allmänheten genom generalpoststyrelsens försorg.

Bank- och fondinspektionen har i sin framställning understrukit, att en viss förbättring av tillsynen över stämpelbeläggningen av avräkningsnotor, som upprättas av fondhandlare, skulle kunna vinnas, därest blanketterna till dessa notor tillhandahölles centralt genom statlig myndighet. Inspektionen har därför förordat att dylika blanketter, som för varje fondhandlare borde vara försedda med fortlöpande numrering, skulle tillhandahållas endast av generalpoststyrelsen, som skulle vara skyldig att genast underrätta inspektionen om utlämnandet av blanketter av förevarande slag. För blanketterna skulle betalning erläggas med belopp som motsvarade statsverkets självkostnadspris. Dessa inspektionens förslag, som tillstyrkts av generalpoststyrelsen, synas ändamålsenliga och torde böra genomföras. De ifrågavarande bestämmelserna böra upptagas i 18 §.

Vidare bör i förordningen uttryckligen föreskrivas — lämpligen i 5 § — att fondhandlare icke äger använda annan blankett till avräkningsnota än sådan, som anskaffats från generalpoststyrelsen, och att vid utfärdandet av dylik avräkningsnota skall så förfaras att vad som skrives å det ena exemplaret av notan samtidigt kopieras å det andra exemplaret.

Slutligen torde 7 § 3. och 10 § fondstämpelförordningen böra ändras på sätt bank- och fondinspektionen föreslagit.

De nu förordade ändringarna i fondstämpelförordningen torde böra träda i kraft den 1 januari 1947. Därest ikraftträdandet icke sker förrän å nämnda dag, torde särskilda övergångsbestämmelser icke vara erforderliga.

I enlighet med det nu anförda har inom finansdepartementet upprättats förslag till *förordning om ändring i förordningen den 6 november 1908 (nr 129) angående en särskild stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper.*

Föredragande departementschefen hemställer härefter, att nyssnämnda författningsförslag måtte genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

W. Dickson.